

Medewerker doet boekje open over jarenlange blootstelling C8

‘Dupont heeft ons allemaal jarenlang besodemieterd’

Als Anton thuis een pilsje nam na een dag hard werken in de teflonfabriek van Dupont voelde het alsof hij in brand stond. Hij vergelijkt het met malariaverschijnselen. „Een knalrood hoofd van de kolkende hitte en hartkloppingen. Doordat je overdag in aanraking was gekomen met dat gif, C8.”

INGRID DE GROOT

DORDRECHT | Met hart en ziel werkte hij 37 jaar in de teflonfabriek van Dupont in Dordrecht, waar decennialang met C8 teflon werd gemaakt, voor anti-aanbaklagen in pannen. Anton was operator en werkte met trots voor de Amerikaanse chemiefabriek, die als werkgever geliefd was vanwege het gulle salaris. „Mijnheer Dupont’ is weer héél aardig geweest, grapten we thuis als de salarisstrook op de mat viel. En ook de 13de maand was leuk.” Maar de Dordtenaar is zwaar teleurgesteld dat uitgerekend zijn ‘geweldige’ baas de waarheid verzweeg over de bloedtests die hij kreeg. „Dupont heeft ons allemaal besodemieterd. Ik had het graag van het bedrijf zelf gehoord, over die C8 in mijn bloed.”

De bloedtests die Dupont afnam, herinnert Anton zich nog goed. Eind jaren '60, de teflonfabriek was net open, moesten hij en zijn collega's maandenlang na de nachtdienst naar het medisch centrum van Dupont voor een bloedprik en röntgenfoto's. „Vanwege de C8 werd gezegd. Maar verder hoorde je niets. Dan zal het wel goed zijn, dachten we.” Later werden nog maar eens per jaar bloedmonsters genomen.

De monsters werden onderzocht in Amerika. En pas nu blijkt dat de C8-waarden volgens toxicologen schrikbarend hoog waren en dat ook de afdeling Dordrecht zich daar zorgen over maakte. Het bedrijf wist ook al dat C8 proefdieren ziek maakte en hield er sinds begin jaren '90 al ernstig rekening mee

dat C8 kankerverwekkend zou kunnen zijn, zo blijkt uit documenten van Dupont.

„Het was wel duidelijk dat C8 kole-rezooi was. Tegen de jongens riep ik altijd: ‘je klauwen wassen.’” En hij vertelt over de ‘teflon-shakes’ die operators weleens hadden. Bij het roken van een peuk of bij het aandraaien van schroeven, waarbij door wrijving hitte vrijkwam, kwamen volgens de Dordtenaar stofdeeltjes C8 in contact met hogere temperaturen. „Dat ademde je in en dan kreeg je een teflon-shake,” zegt hij, en hij doet voor hoe zijn lichaam dan trilde en schudde. Soms urenlang. „Klappertanden en baden in het zweet. Dan had je het weer ijskoud. Je hart sloeg als een gek op hol. Ik ben na zo'n teflon-shake bij de bedrijfsarts geweest. Die zei ‘het is van de C8’, maar hij wuifde het weg. De belasting op je hart was volgens die arts te vergelijken met het spelen van een spannende voetbalwedstrijd.”

Sjoemelen

Ziek naar huis gaan, was er bij zo'n shake niet bij. „Hup, terug naar je afdeling, werd gezegd.” Anton herinnert zich een collega die dagen aan het trillen was. „Ik dacht, die man heeft parkinson, maar later hoorde ik dat hij door de C8 voortdurend aan het shaken was.”

Dupont heeft volgens hem altijd een beetje gesjoemeld. En de jongens op de vloer namen het niet altijd even nauw met de veiligheidsregels. „We moesten een maskertje voor en handschoenen aan. Maar



er waren ook jongens die gingen ‘hupsakee’, met hun blote handen in de vaten met C8.” Ook werden geintjes gemaakt: „Met je overall vol C8-stof, elkaar omhelzen.” Maar ook mét de veiligheidsregels

was er volgens Anton geen ontkomen aan. „In de loods zag je ook wel stofdeeltjes C8 dwarrelen. En bij het afsluiten van de emmers met C8 stooft het op.” Bovendien hadden ze vaak geen

◀ Dupont, producent van teflon te Dordrecht, ligt onder vuur na verhalen van werknemers over de gevolgen van werken met C8.

FOTO RICHARD VAN HOEK FOTOGRAFIE

masker op. Het dragen van een masker was zelfs onmogelijk bij het schoonmaken van de autoclaaf, een machine waarin C8 bij hoge temperatuur en onder druk wordt gemengd met andere chemicaliën. „Die vaten moest je schoonmaken. Dan dook je met je hoofd erin om 2 uur lang dat spul eraf te schrapen. Maar door de hitte kon je geen masker op. Het was net een sauna.”



Het was iedereen wel duidelijk dat C8 kolerezooi was.

– Anton

Anton vraagt zich af of het hartinfarct dat hij op 46-jarige leeftijd overleefde, verband hield met de C8 in zijn bloed. Sinds zijn hartinfarct door een verstopte aorta, op zijn 46ste, slikt Anton cholesterolverlagende pillen en medicijnen om zijn bloeddruk laag te houden. „Kwam het infarct door C8? Ik weet het niet.”

Van Dupont heeft hij na zijn pensioen niets meer gehoord over de C8-bloedtests. Dat vindt hij wrang. Zeker nu wereldwijd C8 aan banden wordt gelegd, omdat de stof zeer traag afbreekt in het lichaam en in het milieu. Zijn vroegere werkgever hoort opnieuw gezondheidsonderzoek te doen, vindt hij. „Ik heb het recht om te weten of de C8 nog in mijn bloed zit. Dat is de plicht van Dupont.”

De naam Anton is om privacyredenen gefingeerd.

bolderman.nl De goedkoopste met vertrekgarantie!

5 dagen
Praag en Bohemen



v.a. slechts
199,-

Vertrekdata:
25 april / 23 mei / 20 juni / 18 juli etc.

5 dagen
Zwarte Woud
en Mainau



v.a. slechts
279,-

Vertrekdata:
25 april / 9 mei / 4 juli / 15 aug etc.

5 dagen
Blankenberge, Brugge,
Gent en Belgische kust



v.a. slechts
289,-

Vertrekdata: 11, 25 april /
23 mei / 13, 27 juni / 25 juli etc.

5 dagen
van der Valk
Landhotel Spornitz



v.a. slechts
249,-

Vertrekdata:
25 april / 23 mei / 6, 20 juni etc.

8 dagen
Boedapest en omgeving



v.a. slechts
399,-

Vertrekdata:
18 april / 2, 16 mei / 13 juni / 11 juli etc.

Bij Bolderman
aanbetalen niet verplicht!



bolderman.nl



Brochure en
boekingen: **(0318) 58 09 58**
www.bolderman.nl